JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

ELEANOR SHARPSTON

12 päivänä kesäkuuta 2008 [1]

1. Komissio väittää tässä EY 88 artiklan 2 kohdan nojalla vireille pannussa oikeudenkäynnissä, että Ranska ei ole pannut komission päätöstä 2004/343/EY [2] (jäljempänä päätös) täytäntöön määräajassa, koska se ei ole perinyt takaisin summia, joita myönnettiin yrityksille vaikeuksissa olevien yritysten liiketoiminnan ostoa varten. Komissio vaatii tästä syystä yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Ranska ei ole noudattanut kyseisen päätöksen 5 ja 6 artiklan, EY 249 artiklan neljännen kohdan eikä EY 10 artiklan mukaisia velvoitteitaan.

2. Ranska ei vastusta päätöstä, jolla kyseiset valtiontuet todettiin sääntöjenvastaiseksi, eikä kiistä sitä, että se on lähtökohtaisesti velvollinen perimään ne takaisin. Se väittää kuitenkin, että se ei ole jättänyt yhteisön oikeuden mukaisia velvoitteitaan noudattamatta.

3. Ranska puolustautuu sillä, että sen viranomaiset ovat tehneet kaiken voitavansa periäkseen kyseisen tuen takaisin ja että se, että niitä vaaditaan perimään tuki nopeammin takaisin, merkitsisi mahdottoman vaatimista. Tilanne on tällainen erityisesti silloin, kun tukea saaneet yritykset ovat sittemmin lopettaneet liiketoimintansa tai myyneet omaisuutensa.

Asiaa koskeva lainsäädäntö

Perustamissopimuksen määräykset

4. EY 10 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Jäsenvaltiot toteuttavat kaikki yleis- ja erityistoimenpiteet, jotka ovat aiheellisia tästä sopimuksesta tai yhteisön toimielinten säädöksistä johtuvien velvoitteiden täyttämisen varmistamiseksi. Ne helpottavat yhteisön päämäärän toteuttamista.

1 – Alkuperäinen kieli: englanti.

2 – Vaikeuksissa olevien yritysten ostoon liittyvästä Ranskan tukiohjelmasta 16.12.2003 tehty päätös (EUVL 2004, L 108, s. 38).

Ne pidättyvät kaikista toimenpiteistä, jotka ovat omiaan vaarantamaan tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamista.”

5. EY 87 artiklan 1 kohdassa vahvistetaan edellytykset, joiden täyttyessä valtiontuki on lähtökohtaisesti yhteismarkkinoille soveltumaton. EY 87 artiklan 3 kohdassa mainitaan useita tilanteita, joissa tällaista tukea voidaan kuitenkin pitää yhteismarkkinoille soveltuvana.

6. EY 88 artiklan 2 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Jos komissio vaadittuaan niitä, joita asia koskee, esittämään huomautuksensa, toteaa, että valtion myöntämä tai valtion varoista myönnetty tuki ei – – sovellu yhteismarkkinoille – –, se tekee päätöksen siitä, että asianomaisen valtion on komission asettamassa määräajassa poistettava tuki tai muutettava sitä.

Jos kyseinen valtio ei noudata päätöstä asetetussa määräajassa, komissio tai mikä tahansa jäsenvaltio, jota asia koskee, voi 226 ja 227 artiklan määräyksistä poiketen saattaa asian suoraan yhteisön tuomioistuimen käsiteltäväksi. – –”

7. EY 249 artiklan neljännessä kohdassa määrätään seuraavaa:

”Päätös velvoittaa kaikilta osiltaan niitä, joille se on osoitettu.”

Neuvoston asetus N:o 659/1999

8. Valtiontukien takaisinperimistä koskeva yleinen lainsäädännöllinen kehys annetaan neuvoston asetuksessa N:o 659/1999 [3] (jäljempänä asetus N:o 659/1999). Tässä asetuksessa vahvistetaan periaate, jonka mukaan yhteismarkkinoille soveltumaton tuki peritään tuensaajilta viipymättä takaisin tehokkaan kilpailun palauttamiseksi. [4]

3 – Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan [josta on tullut EY 88 artikla] soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22.3.1999 annettu asetus (EYVL L 83, s. 1). Nyt käsiteltävän asian kannalta merkitykselliset säännökset ovat pysyneet voimassa ja muuttumattomina.

4 – Ks. erityisesti asetuksen N:o 659/1999 johdanto-osan 13 perustelukappale ja 14 artikla.

Päätös

9. Ranskan yleisen verolain 44 septies §:ssä [5] säädettiin kahden vuoden pituisesta yhtiöveron vapautuksesta sellaisten yritysten osalta, jotka oli perustettu ostamaan vaikeuksissa olevien teollisuusyritysten liiketoiminta. Lisäksi 1383 a §:ssä sekä 1464 b ja c §:ssä ulotettiin kahden vuoden pituinen vapautus elinkeinoverosta ja kiinteistöverosta koskemaan näitä yrityksiä toimivaltaisten paikallisviranomaisten suostumuksella.

10. Komissio pyysi 12.9.2001 päivätyllä kirjeellä Ranskalta tietoja yleisen verolain 44 septies §:ssä säädetystä verovapautuksesta. Tämän jälkeen komissio aloitti virallisen tutkimusmenettelyn 19.8.2002 päivätyllä kirjeellä sillä perusteella, että vapautus saattaisi merkitä EY 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan kuuluvaa tukea.

11. Ranskan viranomaiset vastasivat 13.12.2002 päivätyllä kirjeellä. Ne väittivät, että järjestely ei merkinnyt EY 87 artiklassa tarkoitettua valtiontukea tai että jos se merkitsi sitä, se oli perusteltavissa valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annetuilla yhteisön suuntaviivoilla. [6]

12. Komissio päätteli kuitenkin, että kyseiset verovapautukset olivat EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja sääntöjenvastaisia valtiontukia. Näin ollen se teki päätöksensä 16.12.2003.

13. Päätöksen määräysosan sanamuoto on seuraava:

”*1 artikla*

Ranskan yleisen verolain (code général des impôts) 44 septies §:n mukainen valtiontukiohjelma, joka pannaan täytäntöön vaikeuksissa olevan yrityksen omaisuuden ostaneelle yritykselle myönnettävien verovapautusten muodossa ja jonka Ranska on toteuttanut

5 – Otettu käyttöön 23.12.1988 annetun lain nro 88-1149 (loi de finances pour 1989; Journal Officiel de la République Française 28.12.1988) 14 a §:llä. Kyseistä 44 septies §:ää muutettiin viisi kertaa ennen kuin sen soveltaminen keskeytettiin ja se korvattiin säännöksellä, jonka komissio hyväksyi yhteismarkkinoille soveltuvaksi (ks. jäljempänä 14 kohta).

6 – EUVL 2004, C 244, s. 2.

EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan vastaisesti, ei sovellu yhteismarkkinoille, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 ja 3 artiklan säännösten soveltamista.

2 artikla

Edellä 1 artiklassa tarkoitetun ohjelman mukaisesti myönnettyjä vapautuksia ei katsota valtiontueksi, jos ne täyttävät asetuksessa (EY) N:o 69/2001[7] tai niiden myöntämisajankohtana voimassa olleissa vähämerkityksistä tukea koskevissa säännöissä asetetut edellytykset.

3 artikla

Edellä 1 artiklassa tarkoitetun ohjelman mukaisesti myönnetyt tuet, jotka täyttävät aluetukea koskevassa vuoden 1979 tiedonannossa tai alueellisia valtiontukia koskevissa vuoden 1998 suuntaviivoissa taikka asetuksessa (EY) N:o 70/2001[8] asetetut edellytykset, soveltuvat yhteismarkkinoille sallittuun tuki-intensiteettiin asti.

4 artikla

Ranskan on lakkautettava 1 artiklassa tarkoitettu tukiohjelma.

5 artikla

Ranskan on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 1 artiklassa tarkoitetun ja tuensaajille sääntöjenvastaisesti maksetun tuen perimiseksi takaisin, lukuun ottamatta 2 ja 3 artiklassa tarkoitettuja tukia.

7 – EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen 12.1.2001 annettu asetus (EYVL L 10, s. 30).

8 – Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettyyn valtiontukeen 12.1.2001 annettu asetus (EYVL L 10, s. 33). Sillä otetaan käyttöön erityinen valtiontukien myöntämistä pienille ja keskisuurille yrityksille (jäljempänä PKT-yritykset) koskeva järjestely. Erityisesti on todettava, että siinä asetetaan useita edellytyksiä, jotka tällaisen tuen on täytettävä.

Tuki on perittävä takaisin viipymättä kansallisen oikeuden menettelyjen mukaisesti, jos niissä mahdollistetaan päätöksen välitön ja tehokas täytäntöönpano. – –

6 artikla

Ranskan on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta sen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet.

7 artikla

Ranskan on – – laadittava luettelo kaikista 1 artiklassa tarkoitetun ohjelman mukaisesti myönnettyjä vapautuksia saaneista yrityksistä ja kussakin tapauksessa maksetun tuen määrästä.

Ranskan on laadittava luettelo yrityksistä, jotka ovat saaneet sellaisia 1 artiklassa tarkoitetun ohjelman mukaisesti myönnettyjä tukia, jotka eivät täytä [päätöksen 2 ja 3 artiklassa tarkoitetulle poikkeukselle] asetettuja edellytyksiä. Luettelossa on mainittava myös kunkin yrityksen saaman tuen määrä. – –”

14. Ranska ei riitauttanut päätöksen pätevyyttä. Pikemminkin 44 septies §:n soveltaminen ensin keskeytettiin 4.3.2004 annetulla hallinnollisella määräyksellä nro 4 H-2-04. [9] Sitä muutettiin myöhemmin 30.12.2004 annetun lain nro 2004-1485 41 §:llä. [10] Komissio hyväksyi muutetun version. [11]

Päätöksen jälkeiset tapahtumat

15. Komissio ja Ranska kävivät kirjeen- ja muistioidenvaihtoa joulukuusta 2003 heinäkuuhun 2006. Viranomaisten kesken pidettiin

9 – Bulletin Officiel des Impots, nro 43, 4.3.2004. Komissiolle ilmoitettiin tästä 26.4.2004 päivätyllä kirjeellä.

10 – Loi de finances rectificative pour 2004 (Journal Officiel 31.12.2004).

11 – 1.6.2005 tehty päätös nro N553/04, jolla hyväksyttiin uusi 44 septies § (EUVL C 242, s. 5). Samassa päätöksessä hyväksytään se, että myös 1383 a ja 1464 b § ovat yhteisön oikeuden mukaisia.

myös kolme kokousta takaisinperimisprosessin käsittelemiseksi. Kirjeenvaihto ja kokoukset eivät kuitenkaan johtaneet siihen, että sääntöjen vastaista tukea olisi peritty miltään osin takaisin.

16. Komission ja Ranskan viranomaisten välinen kirjeenvaihto on esitetty aikajärjestyksessä komission kannekirjelmän liitteissä. Mielestäni on hyödyllisempää tehdä siitä yhteenveto kummankin osapuolen esittämien väitteiden perusteella.

Niiden yritysten lukumäärä, joita asia koskee

17. Ensimmäinen määritettävä kysymys on se, kuinka monta yritystä päätös koski. Ranskan viranomaiset arvioivat alun perin, että se saattaisi koskea noin 2 000:ta yritystä. Noin kuukausi myöhemmin Ranska toimitti komissiolle alustavia tietoja, joista ilmeni, että noin 4 000 yritystä oli saattanut saada tuen kyseisten verosäännösten nojalla. Siihen mennessä, kun komissio pani oikeudenkäynnin vireille, Ranska oli toimittanut kolme tuensaajien luetteloa. [12]

Tuet, joita myönnettiin ennen verovuotta 1994

18. Ranskan viranomaiset ilmoittivat ensimmäisessä kokouksessa, että kansallisen lainsäädännön mukaan kirjanpitoaineisto piti säilyttää vain 10 vuoden ajan. Tästä syystä tietoja ei ollut käytettävissä verovuoden 1993 loppua edeltävältä ajalta. Komissio hyväksyi sen, että ennen vuotta 1994 myönnettyjä tukia oli mahdotonta periä takaisin. Nämä tuet eivät ole tämän oikeudenkäynnin kohteena.

12 – Ranska toimitti vielä uuden luettelon tuensaajista vastineensa liitteessä. Ranskan viranomaiset yksilöivät näissä neljässä luettelossa yhteensä 721 yritystä. Niistä 143 oli velvollisia palauttamaan yli 200 000 euroa sääntöjenvastaista tukea. Ensimmäisten arvioiden ja toimitettujen luetteloiden lukujen välinen ero selittyy (ehkä) sillä, jos Ranskan viranomaiset rajoittivat tutkimuksensa niihin yrityksiin, joiden veroilmoituksiin sovellettiin ns. "régime réel normal" -järjestelmää (johon kuuluvat tätä järjestelmää koskevan vähämerkityksisen tuen kynnyksen ylittävät summat), ja vastaavasti jättivät huomiotta yritykset, joiden ilmoituksiin sovellettiin ns. "régime simplifié" -järjestelmää, sekä yritykset, joille myönnetyt vapautukset jäivät vähämerkityksisen tuen kynnystä pienemmiksi.

Tuensaajat, jotka ovat lopettaneet liiketoimintansa

19. Ranska ilmoitti ensimmäisessä kokouksessa, että jotkin tuensaajat ovat saattaneet lopettaa liiketoimintansa. Ranska totesi 10 kuukautta myöhemmin, että näiden tuensaajien lukumäärä oli noin 140. Osapuolten välisessä kolmannessa kokouksessa komissio suostui siihen, että päätöksen voitaisiin katsoa pannun täytäntöön, jos yritys oli lopettanut liiketoimintansa.

Priorisointi

20. Komissio ehdotti niiden tuensaajien osalta, jotka olivat siirtäneet omaisuutta muille yrityksille, että Ranskan pitäisi rajoittaa tutkimuksensa suurimpiin yrityksiin, ja tutkia sitä, oliko omaisuus myyty markkinaehtoja edullisemmin.

21. Komissio ehdotti yleisemmin, että Ranskan viranomaisten pitäisi käsitellä ensin suurimmat kilpailun vääristymät, kun ne perivät sääntöjenvastaisia tukia takaisin. Ranska hyväksyi tämän ehdotuksen, mutta ilmoitti, että se erottelisi tuensaajat kahteen ryhmään – yhteen ryhmään ne, jotka vapautettaisiin palauttamisesta kokonaan, toiseen ryhmään ne, jotka pitäisi tutkia tarkasti täsmällisen palautettavan määrän yksilöimiseksi.

22. Ranska toimitti komissiolle 16.3.2005 luettelon 55 tuensaajasta, joista jokaisen oli sen mukaan palautettava yli 1 miljoona euroa.

Uusien tukien myöntäminen tietyille tuensaajille

23. Ranska ehdotti uusien tukien myöntämistä tietyille tuensaajille. Komissio vastasi, että uusien myönnettävien tukien ja yritysten ostoon annettuja tukia koskevan järjestelmän perusteella myönnettyjen varojen palauttamisvelvoitteen välillä ei pitäisi olla mitään yhteyttä. Ranska lähetti 7.7.2006 komissiolle luettelon, josta ilmenivät tuensaajat, joiden oli määrä palauttaa alle 200 000 euron suuruisia summia, ja ehdotti uusien tukien myöntämistä niille kattamaan niiden sääntöjenvastaisen tuen palauttamista koskevat velvoitteet. [13]

13 – Asetuksessa N:o 69/2001 asetetun vähämerkityksisen tuen enimmäismäärän ja Ranskan mainitseman enimmäismäärän välillä on ilmeinen ristiriita. Ensin mainitussa asetetaan enimmäismääräksi 100 000 euroa. Asetuksella N:o 1998/2006 (EUVL L 379, s. 5) – jota on sovellettu 1.1.2007 lähtien – enimmäismäärää korotettiin 200 000 euroon. Tämä muutos ei voi vaikuttaa *alun perin* maksettujen tukien luonnehdintaan, vaan uutta enimmäismäärää sovelletaan *uusiin* valtion tukiin.

PKT-yritysten määritelmä

24. Ranska pyysi, että sen sallittaisiin soveltavan yksinkertaistettua PKT-yritysten määritelmää. Komissio huomautti, että keskittyminen PKT-yrityksiin oli ristiriidassa sen tukien takaisinperimiseen soveltaman tärkeysjärjestyksen kanssa. Se suostui lopulta poikkeuksellisesti yksinkertaistamaan normaaleja edellytyksiä, joilla PKT-yritys määritellään takaisinperimistä koskevasta velvoitteesta vapautumisen kannalta.

Takaisinperimisen laillinen perusta

25. Ranska selitti toisessa kokouksessa, että sillä oli vaikeuksia löytää kansallisesta lainsäädännöstä asianmukaista laillista perustaa takaisinperimismenettelylle ja että tarvittaisiin asetusta tai lain muutosta, jotta tuensaajat voitaisiin velvoittaa palauttamaan tuki. Ei ole tiedossa, että kansalliseen lainsäädäntöön olisi todellisuudessa tehty mitään muutosta. Sen sijaan Ranskan viranomaiset ryhtyivät perimään sääntöjenvastaisia tukia takaisin yksittäistapausten perusteella.

26. Tämä yksittäistapauksiin perustuva menetelmä edellytti yhteistyötä tuensaajien taholta. Lisäksi edellytettiin tiettyjä menettelyvaiheita ennen kuin sääntöjenvastainen tuki voitiin periä takaisin. Ranska korosti, että oli tärkeää määrittää takaisin perittävän tuen täsmällinen määrä ennen tätä tukea koskevien perintämääräysten lähettämistä, ja viittasi tämän edellyttämän hallinnollisen työn laajuuteen. Ranska painotti myös, että oli vältettävä sitä, että tuensaajat nostaisivat takaisinperimisen jälkeen kanteita valtiota vastaan.

Takaisinperimisen aikataulu

27. Komissio pyysi Ranskan viranomaisia toimittamaan aikataulun siitä, milloin alueellisten tukivyöhykkeiden ulkopuolella sijaitsevilta suuremmilta yrityksiltä perittäisiin tuet takaisin. Tätä aikataulua ei toimitettu.

Selitykset takaisinperimisen viivästyksille

28. Ranska esitti useita poliittisia selityksiä sääntöjenvastaisen tuen takaisinperimisessä tapahtuneille viivästyksille: asianomaisten yritysten reaktiot, liiketoiminnalle tuen takai-

sinperimisestä aiheutuva mahdollinen vahinko, riski, joka liittyy siihen, että takaisinperiminen saattaisi vaikuttaa työpaikkoihin, ja se mahdollinen vahingollinen vaikutus, joka sääntöjenvastaisten tukien laajamittaisella takaisinperimisellä saattaisi olla ennen Euroopan perustuslaista tehtävästä sopimuksesta järjestettävää Ranskan kansanäänestystä.

Takaisin perittävän tuen määrä

29. Komissio pyysi Ranskaa selittämään, miten se aikoi laskea kultakin tuensaajalta takaisin perittävän tuen määrän. Ranska selitti, että sen laskelma perustuisi siihen hyötyyn, jonka kukin yhtiö todellisuudessa sai tuesta. Komissio oli jo ilmoittanut, että tällainen peruste oli käsitteellisesti virheellinen, joten se hylkäsi Ranskan ehdottaman takaisin perittävien summien laskemista koskevan menetelmän.

Tuen periminen takaisin

30. Komissio pyysi Ranskaa esittämään ehdotuksen menetelmästä, jonka mukaisesti sääntöjenvastainen tuki perittäisiin takaisin. Ilmeisesti näin ei tehty.

31. Komissio pyysi tammikuussa 2006 Ranskaa lähettämään perintämääräykset yrityksille, jotka se oli jo yksilöinyt ja joiden osalta sääntöjenvastaisen tuen määrä oli jo laskettu. Kaksi kuukautta myöhemmin komissio pyysi vahvistusta sille, että määräykset oli lähetetty. Kun tämä oikeudenkäynti pantiin vireille huhtikuussa 2007, Ranska ei ollut vielä lähettänyt perintämääräyksiä.

32. Komissio ilmaisi ensi kertaa elokuussa 2004 huolensa siitä, että maksettaviksi kuuluvia summia ei ollut edelleenkään peritty takaisin tehokkaasti. Komissio ilmoitti tammikuussa 2005, että takaisinperimismenettelyn pitäisi alkaa huhtikuussa, ja uhkasi EY 88 artiklan 2 kohdan mukaisella kanteella. Ranska vastasi kyseiseen kirjeeseen maaliskuun puolivälissä. Vuosi myöhemmin (maaliskuussa 2006) komissio uhkasi jälleen

EY 88 artiklan 2 kohdan mukaisella kanteella. Ranska vastasi heinäkuussa 2006 ja korosti vaikeuksia, joita se oli kohdannut, sekä liitti vastaukseensa kaksi luetteloa yrityksistä, joilla ei ollut mitään palautettavaa.

33. Tämän kirjeen saatuaan komissio pani vireille oikeudenkäynnin yhteisöjen tuomioistuimessa EY 88 artiklan 2 kohdan nojalla.

Asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa

34. Komissio vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Ranska ei ole noudattanut päätöksen 5 ja 6 artiklan, EY 249 artiklan neljännen kohdan eikä EY 10 artiklan mukaisia velvoitteitaan.

35. Komissio katsoo, että Ranska on laiminlyönyt velvoitteensa periä sääntöjenvastainen tuki välittömästi ja tehokkaasti takaisin. Ranska ei ole perinyt mitään näistä summista takaisin. Se ei ole myöskään ryhtynyt minkäänlaisiin toimenpiteisiin näiden summien tosiasialliseksi perimiseksi. Ranska ei ole osoittanut, että sen olisi täysin mahdotonta periä sääntöjenvastainen tuki takaisin. Sen käyttäytyminen on pikemminkin merkinnyt EY 10 artiklan mukaisen lojaalia yhteistyötä koskevan velvoitteen noudattamatta jättämistä.

36. Ranska väittää, että sen on täytynyt ryhtyä monivaiheiseen menettelyyn periäkseen summat takaisin päätöksen nojalla. Koko prosessin ajan se on korostanut ja selittänyt vaikeuksia, joita sen viranomaiset ovat kohdanneet. Nämä vaikeudet ovat johtaneet tilanteeseen, jossa sen on ollut tähän mennessä täysin mahdotonta periä sääntöjenvastaista tukea takaisin. Ranska väittää, että se on ollut aktiivinen takaisinperimisprosessissa, että komissio on vakavalla tavalla aliarvioinut Ranskalle aiheutuneita vaikeuksia ja että se ei ole jättänyt EY 10 artiklan mukaisia velvoitteitaan noudattamatta.

37. Sekä komissio että Ranska ovat jättäneet täydet kirjalliset lausumansa. Istuntoa ei ole pidetty.

Jäsenvaltioiden velvoitteet

Velvoitteen luonne

38. Jäsenvaltiot ovat lähtökohtaisesti velvollisia perimään sääntöjenvastaisen valtiontuen takaisin. Tämä yleinen velvoite perustuu EY 88 artiklan 2 kohtaan ja asetukseen N:o 659/1999. Yksittäispäätöksellä, jossa todetaan tietty valtiontuen muoto sääntöjenvastaiseksi, asetetaan erityisempi velvoite jäsenvaltiolle, jolle se on osoitettu. Päätös velvoittaa sitä, jolle se on osoitettu.

39. Näillä velvoitteilla pyritään palauttamaan aikaisempi tilanne siltä osin kuin se on mahdollista ja poistamaan sääntöjenvastaisilla valtiontuilla luodut kilpailunvastaiset edut. [14]

40. Päätös on osoitettu Ranskalle. Vaikka päätöksessä ei määrätty mitään tiettyä ajanjaksoa sääntöjenvastaisen tuen takaisinperimiselle, siinä velvoitettiin Ranska perimään tuki ”viipymättä” (5 artikla) takaisin. On tiedossa, että takaisinperimiseen ei ryhdytty ennen kuin komissio pani tämän oikeudenkäynnin vireille. Ranska ei ole näin ollen noudattanut velvoitettaan päätöksessä asetetun *lopputuloksen* osalta.

41. Päätöksen 5 artiklassa asetetaan myös velvoite, joka koskee *tapaa,* jolla tämä lopputulos on saavutettava. Siinä edellytetään Ranskan toteuttavan ”kaikki tarvittavat toimenpiteet”, ja todetaan, että tuki on perittävä takaisin ”viipymättä kansallisen oikeuden menettelyjen mukaisesti, jos niissä mahdollistetaan päätöksen välitön ja tehokas täytäntöönpano” – –. [15]

42. Mielestäni ei ole tarpeen tutkia yksityiskohtaisesti tapaa, jolla jäsenvaltio on yrittänyt toteuttaa takaisinperimisen, kun kyseinen jäsenvaltio on laiminlyönyt kokonaan velvoitteensa lopputuloksen osalta.

14 – Asia C-419/06, komissio v. Kreikka, tuomio 14.2.2008 (53 ja 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

15 – Kun päätöksen 5 artiklassa asetetaan nämä velvoitteet, siinä toistetaan asetuksen N:o 659/1999 14 artikla, jossa velvoitetaan jäsenvaltiot panemaan päätös täytäntöön välittömästi ja tehokkaasti ja perimään sääntöjenvastaisesti valtion tukena maksetut summat viipymättä takaisin. Yhteisöjen tuomioistuin on johdonmukaisesti korostanut tarvetta kyseisen päätöksen välittömään ja tehokkaaseen täytäntöönpanoon. Ks. asia C-209/00, komissio v. Saksa, tuomio 12.12.2002 (Kok. 2002, s. I-11695, 33 ja 34 kohta); asia C-232/05, komissio v. Ranska, tuomio 5.10.2006 (Kok. 2006, s. I-10071, 49 ja 50 kohta) ja edellä alaviitteessä 14 mainittu asia komissio v. Kreikka, tuomion 57–61 kohta.

Täydellistä mahdottomuutta koskeva puolustus

43. Yhteisöjen tuomioistuin on vakiintuneesti todennut, että ainoastaan täydellinen mahdottomuus on hyväksyttävä peruste sille, että sääntöjenvastainen valtiontuki on jätetty perimättä takaisin. [16] Yhteisöjen tuomioistuin tulkitsee tätä puolustautumisperustetta suppeasti, sillä se kieltäytyy hyväksymästä sitä, että pelkkä ”sisäisten vaikeuksien uhka” merkitsisi täydellistä mahdottomuutta. [17]

44. On tärkeää korostaa, että täydellistä mahdottomuutta koskeva puolustautumisperuste liittyy saavutettavaan lopputulokseen: sääntöjenvastaisen tuen takaisinperimiseen. Jos siihen voitaisiin vedota sen tavan osalta, jolla takaisinperiminen suoritettiin, jäsenvaltioiden olisi aivan liian helppoa valita sääntöjenvastaisen tuen takaisinperimiseen menetelmä, joka osoittautuisi mahdottomaksi, ja sen jälkeen väittää, että se on vapaa velvoitteestaan periä tuki takaisin.

45. Tiettyjä lisävelvoitteita syntyy silloin, jos jäsenvaltio kohtaa vaikeuksia tuen takaisinperimisessä. Yhteisöjen tuomioistuin on näin ollen todennut vakiintuneesti, että täytäntöönpanon täydellistä mahdottomuutta koskeva edellytys ei täyty silloin, kun jäsenvaltio ainoastaan ilmoittaa komissiolle päätöksen täytäntöönpanoon liittyvät oikeudelliset, poliittiset tai käytännön vaikeudet ryhtymättä varsinaisiin toimenpiteisiin tuen perimiseksi takaisin kyseessä olevilta yrityksiltä ja ehdottamatta komissiolle päätöksen täytäntöönpanemiselle vaihtoehtoisia tapoja, joilla vaikeudet olisi voitu voittaa. Jäsenvaltio voi nojautua täydellistä mahdottomuutta koskevaan puolustautumisperusteeseen vain siinä tapauksessa, että se on saattanut nämä ongelmat komission tietoon *ja* yrittänyt ratkaista esiin tulleet hankaluudet. [18]

46. Siten jäsenvaltio ei voi väittää, että se on tehnyt ”kaiken voitavansa” kyseisten summien perimiseksi takaisin, ellei kyse ole *objektiivisen täydellisestä mahdottomuudesta*. [19] Se ei voi perustaa puolustustaan omaan subjektiiviseen näkemykseensä siitä, mikä on mahdotonta.

16 – Edellä alaviitteessä 14 mainittu asia komissio v. Kreikka, tuomion 39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

17 – Asia C-404/00, komissio v. Espanja, tuomio 26.6.2003 (Kok. 2003, s. I-6695, 55 kohta).

18 – Ks. äskettäin edellä alaviitteessä 14 mainittu asia komissio v. Kreikka, tuomion 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

19 – Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltiot eivät voi vedota oman oikeusjärjestyksensä erityispiirteisiin käyttääkseen täydellistä mahdottomuutta perusteena. Ks. asia 225/86, komissio v. Italia, tuomio 27.4.1988 (Kok. 1988, s. 2271, 10 kohta) ja asia C-183/91, komissio v. Kreikka, tuomio 10.6.1993 (Kok. 1993, s. I-3131, 17 kohta). Julkisasiamies Ruiz-Jarabo Colomer hylkäsi edellä alaviitteessä 15 mainitussa asiassa Ranska v. komissio antamansa ratkaisuehdotuksen 72 kohdassa (mielestäni täysin oikein) väitteen, joka todennäköisesti perustui implisiittisesti kyseisen jäsenvaltion oikeusjärjestyksestä johtuviin rajoituksiin.

EY 10 artiklan mukainen velvoite

47. EY 10 artiklassa asetetaan jäsenvaltioille yleinen lojaalia yhteistyötä koskeva velvoite.

48. Tätä velvoitetta sovelletaan luonnollisesti edelleen, jos jäsenvaltio kohtaa vaikeuksia sääntöjenvastaisen tuen takaisinperimisessä. Erityinen velvoite valtiontukien takaisinperimisestä tehdyn päätöksen täytäntöönpanoon ja yleisempi EY 10 artiklan mukainen velvoite liittyvät läheisesti toisiinsa, ja EY 10 artikla muokkaa tavan, jolla jäsenvaltion on toimittava takaisinperimisprosessin aikana. [20]

49. Yhteisöjen tuomioistuin on itse asiassa ollut täysin selkeä niiden vaatimusten osalta, jotka perustuvat EY 10 artiklaan, tai silloin, kun jäsenvaltiolla on ollut vaikeuksia sääntöjenvastaisen valtiontuen takaisinperimisessä. Yhteisöjen tuomioistuin totesi asiassa komissio vastaan Espanja antamassaan tuomiossa, että ”– – jäsenvaltion, joka valtiontukia koskevaa komission päätöstä täytäntöönpannessaan kohtaa ennalta-arvaamattomia tai yllättäviä vaikeuksia tai havaitsee seurauksia, joita komissio ei ole ottanut huomioon, on annettava komission arvioida näitä vaikeuksia ja ehdotettava asianmukaisia muutoksia kyseessä olevaan päätökseen. Tällaisessa tilanteessa komission ja jäsenvaltion on sellaisen säännön nojalla, joka asettaa jäsenvaltioille ja yhteisön toimielimille lojaalia yhteistyötä koskevia vastavuoroisia velvollisuuksia ja joka on muun muassa EY 10 artiklan taustalla, toimittava yhdessä vilpittömässä mielessä vaikeuksien voittamiseksi noudattaen täysimääräisesti perustamissopimuksen määräyksiä ja erityisesti sen valtiontukiin liittyviä määräyksiä”. [21]

50. Tästä syystä tutkin Ranskan viranomaisten menettelytavat kahdessa vaiheessa. Ensinnäkin: onko Ranska osoittanut, että sen oli täysin mahdotonta periä sääntöjenvastainen tuki takaisin? Toiseksi: onko Ranska täyttänyt EY 10 artiklan mukaiset velvoitteensa pyrkiessään ratkaisemaan kohtaamansa ongelmat?

20 – Tämä on ollut vakiintunutta oikeuskäytäntöä asiassa 52/84, komissio v. Belgia, 15.1.1986 annetusta tuomiosta lähtien (Kok. 1986, s. 89, 16 kohta). Se toistettiin äskettäin asiassa C-415/03, komissio v. Kreikka, tuomio 12.5.2005 (Kok. 2005, s. I-3875, 42 kohta).

21 – Asia C-499/99, komissio v. Espanja, tuomio 2.7.2002 (Kok. 2002, s. I-6031, 24 kohta).

Väite, jonka mukaan sääntöjenvastaisen tuen periminen takaisin on ollut täysin mahdotonta

51. Ranska on viitannut useisiin erityisiin seikkoihin, jotka sen mielestä muodostivat täydellisen mahdottomuuden tilanteen.

52. Ranska väittää ensinnäkin, että oli täysin mahdotonta yksilöidä ennen verovuoden 1993 loppua myönnetyn tuen saajat, koska verotiedot säilytetään vain kymmenen vuoden ajan. Komissio hyväksyi tämän väitteen, eikä tämän tuen periminen takaisin sisälly komission kanteeseen. [22]

53. Toiseksi Ranskan viranomaiset yksilöivät 204 yritystä, jotka olivat lopettaneet liiketoimintansa yritysten ostoon liittyvän tukiohjelman perusteella saamansa tuen vastaanottamisen jälkeen. Ranska väittää, että on täysin mahdotonta panna takaisinperimistä koskevaa päätöstä täytäntöön näiden yritysten osalta.

54. Jos yritys kerta kaikkiaan häviää ja jättää taakseen vain tyhjän kohdan yritysrekisteriin, sääntöjenvastaisen tuen takaisinperimisestä tulee käytännössä mahdotonta. Jos yritys kuitenkin lopetetaan, sääntöjenvastaisen tuen palauttamista koskeva velvoite voidaan kirjata yrityksen velkojien saatavista laadittavaan luetteloon. Yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että tämä lähtökohtaisesti riittää aikaisemman tilanteen palauttamiseen ja tuesta johtuvan kilpailun vääristymän poistamiseen. [23]

55. Jos yritys asetetaan konkurssiin oikeudenkäyntimenettelyssä ja tuomioistuin ottaa siinä yhteydessä sääntöjenvastaisen tuen huomioon, velvoite sääntöjenvastaisen tuen takaisinperimiseen joko täytetään (jos yrityksellä on riittävästi varoja tuen palauttamiseen siinä vaiheessa) tai se lakkaa, jos yritys lopetetaan ja kilpailun vääristymä siten poistetaan.

56. Yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että jos alkuperäinen tuensaaja jatkaa liiketoimintaansa ja sen omaisuus myydään toiselle

22 – Ranska voi nojautua täydellistä mahdottomuutta koskevaan puolustautumisperusteeseen vain niiden verotietojen osalta, jotka oli, *silloin kun päätös tuli voimaan*, jo hävitetty 10 vuoden säilyttämisvelvoitteen päätyttyä. Verovuotta 1994 ja myöhempiä vuosia koskevien verotietojen on näin ollen katsottava olleen Ranskan viranomaisten käytettävissä takaisinperimisprosessin alkaessa.

23 – Asia C-277/00, Saksa v. komissio, tuomio 29.4.2004 (Kok. 2004, s. I-3925, 85 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

yritykselle, [24] jäsenvaltion on osoitettava, että ostaja osti tämän omaisuuden markkinaehtojen mukaisesti, [25] eikä sen tarkoituksena ollut sääntöjenvastaisen tuen palauttamista koskevan velvoitteen välttäminen.

57. Komissio on viitannut kirjelmissään asiassa C-390/98, Banks, [26]esitettyyn testiin, joka ei sisällä arviointia siitä, tehtiinkö kauppa sääntöjenvastaisen tuen palauttamista koskevan velvoitteen välttämiseksi. Kyseinen asia koski kuitenkin osakkeiden myyntiä. Nyt käsiteltävä asia koskee omaisuutta, ja asianmukainen testi on asiassa Saksa vastaan komissio annetussa tuomiossa esitetty testi. Yhteisöjen tuomioistuin omaksui kyseisessä tuomiossaan asiassa Banks [27] omaksutun lähestymistavan, muutti tätä lähestymistapaa sen erityispiirteen mukaan, että kyseessä oli omaisuuden eikä osakkeiden osto, [28] ja sovelsi muunnettua lähestymistapaa omaisuuden myyntiin. [29] En näe mitään syytä poiketa asiassa Saksa vastaan komissio annetussa tuomiossa omaksutusta lähestymistavasta.

58. Ranska toteaa, että saattaa joskus olla mahdotonta määrittää, kuuluuko sääntöjenvastaisen tuen palauttamista koskeva velvoite alkuperäiselle tuensaajalle vai sen omaisuuden ostaneelle yritykselle. Joissain tapauksissa myytävä omaisuus saattaa olla niin epätavallista, että vertailukohtaa ei voida löytää, jolloin kyseiselle omaisuudelle ei voida määrittää hypoteettista markkinahintaa.

59. En hyväksy tätä väitettä.

60. Yhteisöjen tuomioistuin ei ole hyväksynyt väitettä siitä, että ainutlaatuinen tilanne voisi aiheuttaa ylittämättömiä ongelmia. [30] Olisi lisäksi (oletettavasti) varsin epätavallista, jos myytävä omaisuus olisi aidosti ainutlaatuista. Jos tämä on vain hypoteettinen vastaväite, Ranska ei voi nojautua siihen. Ranska ei ole osoittanut, että tällaisia olosuhteita olisi olemassa yhdenkään yrityksen osalta, saati sitten suurimman osan tai kaikkien yritysten osalta.

24 – Tai yrityksille – jos useammat kuin yksi yritys ovat ostaneet omaisuuden, tämä ei vaikuta selvitykseen, vaikka velvoitteen jäljittäminen saattaa tulla käytännössä vaikeammaksi.

25 – Edellä alaviitteessä 23 mainittu asia Saksa v. komissio, tuomion 86 kohta.

26 – Tuomio 20.9.2001 (Kok. 2001, s. I-6117).

27 – Tuomion 80 kohta.

28 – Tuomion 86 kohta.

29 – Tuomion 92 ja 93 kohta.

30 – Yhteisöjen tuomioistuin arvioi yhdistetyissä asioissa C-328/99 ja C-399/00, Italia ja SIM 2 Multimedia v. komissio, 8.5.2003 antamassaan tuomiossa (Kok. 2003, s. I-4035) komission suorittamaa markkinaehtojen tarkastelua. Se viittasi hypoteettiseen ”yksityiseen sijoittajaan” arvioidessaan kyseisen todellisen sijoittajan toimia (tuomion 37–40 kohta) ja hyväksyi riippumattoman asiantuntijan käytön maksetun hinnan arvioinnissa (tuomion 60 kohta).

61. Ranska ei ole myöskään osoittanut, että sen viranomaisilla ei olisi keinoja tutkia tällaisia myyntejä tai että tällaista tutkimusta olisi yritetty. Lisättäköön, että jos toimivaltaiset viranomaiset asettaisivat omaisuuden ostaville yrityksille todistustaakan siitä, että myynti tapahtui normaalein markkinaehdoin, niillä saattaisi olla käytettävissään tarvittava aineisto yksittäisten liiketoimien arvioimiseen.

62. Ranska väittää myös, että mikäli omaisuuden ostaja oli tietämätön valtiontukeen liittyvästä velvoitteesta ostohetkellä, sen ei voida katsoa olevan vastuussa sääntöjenvastaisen tuen palauttamisesta siinäkään tapauksessa, että omaisuus myytiin markkinahintaa edullisemmin. Ranska väittää, että kanteella, joka koskee tällaisen tuen perimistä takaisin ostajalta, ei olisi oikeudellista perustaa kansallisessa lainsäädännössä.

63. Kuten komissio on perustellusti huomauttanut, tämä kannustaisi ostajia välttämään tietojen hankkimista tällaisista velvoitteista. Myöskään se, että kansallisessa lainsäädännössä ei ole oikeudellista perustaa takaisinperimiselle, ei voi merkitä täydellistä mahdottomuutta.

64. Katson, että edellä kuvatut erityistilanteet kuuluvat sisäisten vaikeuksien ryhmään. Ranska ei siis ole osoittanut täydelliseen mahdottomuuteen perustuvaa puolustautumisperustettaan oikeaksi näiltä osin.

65. Ranskan yleisemmät mahdottomuutta koskevat väitteet perustuvat sille olettamalle, että sillä on oikeus nojautua niihin vaikeuksiin, joita se on kohdannut kussakin tuen takaisinperimisvaiheessa ja jotka ovat hidastaneet prosessia. Kuten edellä totesin, [31] tapaa, jolla jäsenvaltio on saattanut aloittaa takaisinperimisprosessin, ei voida ottaa huomioon arvioitaessa täydellistä mahdottomuutta, jos se on itse asiassa laiminlyönyt kokonaan sääntöjenvastaisen tuen takaisinperimisen.

66. Valmistellessaan päätöksen täytäntöönpanoa Ranska on itse asiassa yksilöinyt suurimmat tuensaajat, joiden on palautettava sääntöjenvastainen tuki. Se on määrittänyt rahasumman, jonka kukin tuensaaja on velkaa. En näe mitään järkevää syytä – enkä varsinkaan ylittämätöntä estettä – joka estäisi Ranskan viranomaisia lähettämästä perintämääräyksiä kyseisille tuensaajille.

31 – 42 kohta.

67. Tästä syystä katson, että Ranska ei ole osoittanut virheellisiksi komission esittämiä väitteitä eikä ole osoittanut oikeaksi puolustautumisperustettaan, joka perustuu täydelliseen mahdottomuuteen yrityksille verovuodesta 1994 lähtien myönnetyn tuen osalta. Ranska ei ole näin ollen noudattanut kyseisen päätöksen 5 ja 6 artiklan mukaisia velvoitteitaan eikä (väistämättömänä seurauksena tästä) EY 249 artiklan neljännen kohdan mukaisia velvoitteitaan.

EY 10 artikla

68. Jäsenvaltion ja komission välistä lojaalia yhteistyötä koskeva velvoite takaisinperimisprosessissa perustuu tarpeeseen varmistaa päätöksen välitön ja tehokas täytäntöönpano ja sääntöjenvastaisena tukena maksettujen summien takaisinperiminen, mikä on tehtävä viivytyksettä.

69. Päätös on päivätty 16.12.2003. Ranskan viranomaiset eivät ole perineet sääntöjenvastaista tukea miltään osin takaisin. Ne eivät ole myöskään ryhtyneet tehokkaisiin toimenpiteisiin saadakseen sen perityksi takaisin.

70. Ranskan lähestymistapa kyseisten summien takaisinperimiseen on muistuttanut pikemminkin vastakohtaa sille lähestymistavalle, joka olisi johtanut sääntöjenvastaisen tuen ainakin osittaiseen nopeaan takaisinperimiseen.

71. Ranskan viranomaiset käyttivät ensinnäkin huomattavan paljon aikaa ja vaivaa sekä niiden yritysten lukumäärän minimoimiseen, jotka velvoitettaisiin takaisinmaksuun, että palautettavien summien minimoimiseen. Sitä vastoin minkäänlaisiin ponnistuksiin ei ryhdytty tuen perimiseksi takaisin niiltä tuensaajilta, jotka olivat selvästi yksilöitävissä heti alusta lähtien ja joiden maksettaviksi kuuluvat summat olivat huomattavan suuria. [32]

72. Toiseksi Ranska päätti käyttää yksittäistapauksiin perustuvaa takaisinperimismenettelyä, joka edellytti sitä, että tuensaajat osallistuisivat takaisinperimisprosessiin aktiivisesti ja tekisivät siinä aktiivista yhteistyötä. Ei ole yllättävää, että tällaisen menettelyn (yritykseksi jäänyt) käyttäminen aiheutti useita ongelmia. Kyseiset tuensaajat olivat haluttomia ilmoittautumaan ja antamaan lupaa tutustua yrityksen tileihin ja muihin niiden hallussa oleviin tietoihin. Jos ja kun perintämääräykset lähetetään, saattaa hyvinkin ilmetä uusia vaikeuksia. [33]

32 – Eli niiltä 55 yritykseltä, joiden maksettavaksi kuuluva määrä on suurempi kuin 1 miljoonaa euroa kullakin ja joiden nimet vahvistettiin maaliskuussa 2005.

33 – Komissio on esittänyt epäilyksensä väitetyn yhteistyön tarpeen osalta. Komissio kyseenalaistaa erityisesti sen, oliko *kaikkien* yritysten yhteistyö tarpeen.

73. Komissio on esittänyt, että tällaisen laajan yhteistyön tarve olisi kyetty välttämään, jos Ranskan viranomaiset olisivat yksinkertaisesti vaatineet sen veron maksamista, josta tuensaajat oli alun perin vapautettu, ja jättäneet tuensaajien tehtäväksi vedota tarvittavaan näyttöön osoittaakseen, että osa tästä määrästä tai koko määrä kuului päätöksen 2 ja 3 kohdassa yksilöityihin yhteismarkkinoille soveltuvan valtiontuen luokkiin. Olen samaa mieltä.

74. Ranskan viranomaisten noudattama menettelytapa edellytti ilmeisesti myös sitä, että perintämääräykset ryhmitellään ”departementin” mukaan ennen kuin ne voitiin lähettää. Ranska ei ole selittänyt, miksi näin pitäisi tehdä.

75. Ranska on väittänyt, että sen viranomaiset olivat velvoitettuja käyttämään yksittäistapauksiin perustuvaa menettelytapaa kahden ongelman ratkaisemiseksi.

76. Ranska väittää ensinnäkin, että sen kansallisessa lainsäädännössä ei ole asianmukaista oikeudellista perustaa näiden velkojen perimiseksi takaisin. Kuten olen edellä jo todennut, tätä väitettä ei voida hyväksyä. Jos jäsenvaltion kansallisessa oikeusjärjestyksessä ei ole tarvittavia mekanismeja, jotta se kykenisi täyttämään yhteisön oikeuden mukaiset velvoitteensa, jäsenvaltion tehtävänä on ottaa ne käyttöön. Tämä on johdonmukainen seuraus EY 249 artiklan nojalla tehtävien päätösten velvoittavuudesta.

77. Toiseksi Ranska väittää, että näitä velkoja ei voida periä takaisin menettelytavoilla, joita käytetään tavanomaisten verovelkojen perimiseksi, koska silloin sovellettaisiin kolmen vuoden rajoitusta. Näin ollen piti käyttää yksittäistapauksiin perustuvaa menettelyä – ja tällainen menettely edellyttää tuensaajien yhteistyötä.

78. En hyväksy tätä väitettä. Yhteisön oikeuden mukaan Ranska on velvollinen perimään sääntöjenvastaisen tuen takaisin riippumatta siitä, luokitellaanko se kansallisessa lainsäädännössä verovelaksi. Jäsenvaltio ei voi vedota tuensaajien perusteltuun luottamukseen vapautuakseen velvollisuudestaan periä sääntöjenvastainen tuki takaisin. [34]

79. Jos Ranskan viranomaiset katsovat, että kansallisessa lainsäädännössä velvoitetaan ne käyttämään yksittäistapauksiin perustuvaa menettelyä, niiden on sovellettava sellaista menettelyä, joka johtaa sääntöjenvastaisen

34 – Asia C-372/97, Italia v. komissio, tuomio 29.4.2004 (Kok. 2004, s. I-3679, 112 kohta).

tuen välittömään ja tehokkaaseen perimiseen. Yksittäistapauksiin perustuva menettely ei välttämättä merkitse sellaisen menettelyn käyttämistä, joka edellyttää tuensaajien yhteistyötä. Ranskan viranomaisilla oli vapaus valita, mitä takaisinperimismenettelyä ne käyttävät, tämän rajoittamatta niiden tärkeintä velvollisuutta käyttää sellaista menettelyä, että Ranska kykenee noudattamaan velvoitteitaan. Valittu menettelytapa vaikuttaa kuitenkin olleen harvinaisen tehoton ja johtaneen vaikeuksiin, joiden ratkaisemiseen Ranska ei ole todellisuudessa pyrkinyt. On vaikeaa ajatella, että tällainen lähestymistapa kuuluisi EY 10 artiklassa edellytetyn yhteistyön henkeen.

80. Huomautettakoon myös, että Ranska aikoo myöntää uusia tukia niille tuensaajille, joiden velan on todettu olevan pienempi kuin 200 000 euroa,[35] joten se hyödyntää sitä seikkaa, että päätöksen tiedoksiannon ja tämän oikeudenkäynnin vireillepanon välillä kuluneiden vuosien aikana vähämerkityksisen tuen kynnystä on korotettu 100 000 eurosta 200 000 euroon. Myöskään tällainen lähestymistapa ei vahvista vaikutelmaa lojaalin yhteistyön hengessä toimivasta jäsenvaltiosta.

81. On selvää, että Ranska on laiminlyönyt velvoitteensa toimittaa tiedot päätöksen 6 artiklassa asetetussa määräajassa. Vaikka komissio ei asettanut takaisinperimiselle määräaikaa päätöksen 5 artiklassa, se asetti useita määräaikoja myöhemmässä kirjeenvaihdossa Ranskan viranomaisten kanssa.[36] Yhtäkään niistä ei täytetty.

82. Myös se, että silloin kun komissio pani oikeudenkäynnin vireille – kolme vuotta neljä kuukautta päätöksen julkaisemisen jälkeen – senttiäkään alkuperäisestä tuesta ei ollut peritty takaisin, valaisee asiaa.

83. Tästä syystä katson, että Ranska ei ole noudattanut myöskään EY 10 artiklan mukaisia velvoitteitaan.

35 – Komission näkemyksen mukaan uusien tukien myöntäminen ei saisi liittyä vanhojen, sääntöjenvastaisiksi todettujen tukien palauttamiseen. Koska nämä seikat jäävät tämän oikeudenkäynnin ulkopuolelle, en puutu tähän enempää.

36 – Niitä olivat aikajärjestyksessä määräaika ehdotettuja takaisinperimistoimia koskevien tietojen vastaanottamiselle (maaliskuun loppu 2004); määräaika niiden tuensaajien luettelon vastaanottamiselle, joiden maksettavaksi kuuluva määrä oli yli 1 miljoonaa euroa (1.10.2004); määräaika takaisinperimisaikataulun vastaanottamiselle (1.3.2005); määräaika tuen takaisinperimisen aloittamiselle (1.4.2005); uusi määräaika tietojen toimittamiselle (kesäkuun puoliväli 2005); määräaika perintämääräysten antamiselle (helmikuun alku 2006) ja määräaika niiden tuensaajien luettelon toimittamiselle, joiden maksettavaksi kuuluva määrä oli yli 100 000 euroa (7.6.2006). Ranska itse ehdotti määräaikaa perintämääräysten antamiselle (31.5.2006), mutta se ei noudattanut sitäkään.

Ratkaisuehdotus

84. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin toteaa, että Ranska ei ole pannut komission päätöstä 2004/343/EY täytäntöön ja että se ei ole noudattanut kyseisen päätöksen 5 ja 6 artiklan eikä EY 249 artiklan neljännen kohdan ja EY 10 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole perinyt takaisin summia, joita myönnettiin yrityksille vaikeuksissa olevien yritysten ostoa varten.